Dijitalleşme ve Vatandaşlık Hakları

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1-c 2-a 3-b**
2. **A**
3. **a) e-Okul b) dijital**
4. **D – D – D – Y**
   CİMER'e genel ağ ve mobil araçlarla ülkenin her yerinden başvurulabilir.
5. **C**
   T.C. kimlik numarası kişiyi tek başına tanımlar; işlemlerin doğru kişi adına yapılmasını sağlar.
6. **Örnek: Hastaneye gitmeden randevu almak, tahlil sonuçlarını evden görmek**
   Aşı takibi yapmak, reçete bilgilerine ulaşmak da örnektir.
7. **D**
8. **Örnek: e-Nabız, CİMER (e-Okul da yazılabilir)**
9. **Örnek: Teknolojiyi güvenli ve bilinçli kullanır; dijital ortamda başkalarının haklarına saygı gösterir.**
   Doğru bilgiye güvenilir kaynaktan ulaşır, kişisel bilgilerini korur.
10. **B**
    Kişisel verilerin paylaşılması bir kolaylık değil, risktir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **1) e-Okul – eğitim 2) e-Nabız – sağlık 3) CİMER – dilekçe (şikâyet) hakkı**
12. **450 TL**
    (4 - 1) × 150 = 3 × 150 = 450

13 **Eğitim hakkı; toplam 23 işlem**
8 + 9 + 2 + 4 = 23

14 **A**
Kerem Bey sorunu yetkili kuruma yazılı olarak iletmiştir.

15 **Örnek: İşlemleri için uzun yol gitmek, sıra beklemek zorunda kalabilirler. Onlara uygulamaları kullanmayı öğretebilir, işlemlerinde güvenli şekilde yardımcı olabiliriz.**
Şifre gibi gizli bilgiler yalnızca kişinin izniyle ve güvenli biçimde kullanılmalıdır.

16 **B**
Resmî siteler güvenlidir; sahte sitelerde kişisel bilgiler çalınabilir.

17 **Nil**
Dijital ortamın da kuralları vardır; dijital vatandaş bu kurallara uyar.

18 **Örnek: Olumlu: Yolda zaman kaybı ve masraf azalır. Olumsuz: İş arkadaşlarıyla yüz yüze iletişim azalabilir.**
İş ve ev hayatının iç içe geçmesi de bir olumsuzluk olabilir.

19 **D**
Kimlik doğrulama, başkalarının adımıza işlem yapmasını engeller.

20 **Örnek: Adres bilgisi sorgulama, belge (öğrenci belgesi vb.) alma, randevu ya da başvuru yapma**
Vergi ödeme, tapu bilgisi görüntüleme gibi işlemler de yapılabilir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C**
Muayene için hastaneye gitmek gerekir; metinde böyle bir bilgi yoktur.

22 **Örnek: Kim yardım etti? – Torunu Ozan. Nereden randevu alıyor? – Telefondaki e-Devlet uygulamasından.**
Ne, nerede, ne zaman, nasıl, neden, kim sorularından herhangi ikisi kullanılabilir.

23 **95 dakika**
Kuruma giderek: 60 + 40 + 10 = 110 dk. e-Devlet ile: 15 dk. 110 - 15 = 95

24 **Örnek: CİMER'den görüş ve şikâyet iletmek; belediyelerin mobil uygulamalarından öneri ve anketlere katılmak.**

25 **D**

Kanal açmak dijital bir hizmet değildir.

26 **Örnek: Katılmıyorum. Bazı işlemler (muayene, tapu devri, kimlik fotoğrafı vb.) yüz yüze yapılmalıdır; ayrıca dijital hizmetleri kullanamayanlar için kurumlar gereklidir.**

27 **Örnek: Şifreyi kimseyle paylaşmamak, yalnızca resmî adresleri kullanmak, işlem bitince oturumu kapatmak**

Ortak kullanılan bilgisayarlarda şifreyi kaydetmemek de önemlidir.

28 **3**

8 + 4 = 12; 12 - 9 = 3

29 **Örnek: Vatandaşların karar sürecine katılımını kolaylaştırır, farklı görüşlerin duyulmasını sağlar; alınan karar halkın ihtiyaçlarına daha uygun olur.**

30 **Örnek: Sağlık hakkı; uzaktan muayene (görüntülü görüşmeyle doktora danışma) yaygınlaşabilir.**

Gerekçeli her tahmin kabul edilebilir.